

PŘÍLOHY

Příloha 1 – dotazník pro zdravotníky (originál)

MDS-R

Nurse Questionnaire (ADULT)

Moral distress occurs when professionals cannot carry out what they believe to be ethically appropriate actions because of internal or external constraints. The following situations occur in clinical practice. If you have experienced these situations they may or may not have been morally distressing to you. Please indicate how frequently you experience each item described and how disturbing the experience is for you. If you have never experienced a particular situation, select “0” (never) for frequency. Even if you have not experienced a situation, please indicate how disturbed you would be if it occurred in your practice. Note that you will respond to each item by checking the appropriate column for two dimensions: *Frequency and Level of Disturbance.*

	Frequency					Level of Disturbance				
	Never		Very frequently			None		Great extent		
	0	1	2	3	4	0	1	2	3	4
1. Provide less than optimal care due to pressures from administrators or insurers to reduce costs.										
2. Witness healthcare providers giving “false hope” to a patient or family.										
3. Follow the family’s wishes to continue life support even though I believe it is not in the best interest of the patient.										
4. Initiate extensive life-saving actions when I think they only prolong death.										
5. Follow the family’s request not to discuss death with a dying patient who asks about dying.										
6. Carry out the physician’s orders for what I consider to be unnecessary tests and treatments.										
7. Continue to participate in care for a hopelessly ill person who is being sustained on a ventilator, when no one will make a decision to withdraw support.										

8. Avoid taking action when I learn that a physician or nurse colleague has made a medical error and does not report it.										
9. Assist a physician who, in my opinion, is providing incompetent care.										
10. Be required to care for patients I don't feel qualified to care for.										
11. Witness medical students perform painful procedures on patients solely to increase their skill.										

	Frequency					Level of Disturbance				
	Never		Very frequently			None		Great extent		
	0	1	2	3	4	0	1	2	3	4
12. Provide care that does not relieve the patient's suffering because the physician fears that increasing the dose of pain medication will cause death.										
13. Follow the physician's request not to discuss the patient's prognosis with the patient or family.										
14. Increase the dose of sedatives/opiates for an unconscious patient that I believe could hasten the patient's death.										
15. Take no action about an observed ethical issue because the involved staff member or someone in a position of authority requested that I do nothing.										
16. Follow the family's wishes for the patient's care when I do not agree with them, but do so because of fears of a lawsuit.										
17. Work with nurses or other healthcare providers who are not as competent as the patient care requires.										
18. Witness diminished patient care quality due to poor team communication.										
19. Ignore situations in which patients have not been given adequate information to insure informed consent.										

20. Watch patient care suffer because of a lack of provider continuity.										
21. Work with levels of nurse or other care provider staffing that I consider unsafe.										
If there are other situations in which you have felt moral distress, please write them and score them here:										

Have you ever left or considered quitting a clinical position because of your moral distress with the way patient care was handled at your institution?

No, I've never considered quitting or left a position _____

Yes, I considered quitting but did not leave _____

Yes, I left a position _____

Are you considering leaving your position now? Yes No

© 2010, Ann Baile Hamric
All Rights Reserved

Učitelská profese / profesní morální dilemata /

seminární úkol předmětu RSLZ

Úkol: Formulujte pro každou z pěti uvedených dimenzí (oblastí zdrojů dilemat) vždy nejméně jednu reálnou školní konfliktní situaci (generující pro učitele profesně morální dilema), kterou jste zažili, příp. vymysleli a k tomu odpovídající dvě dotazníkové položky (výroky) dle uvedeného vzoru. Vypracujte písemně a vytištěné dle tohoto vzoru zanešte / zašlete do 14 dnů (petr.urbanek@tul.cz)

Děkuji za Váš čas a snahu!

<i>(Č. DIMENZE); charakteristika dimenze</i>	<i>Situace profesního dilematu (uveďte nejméně jednu)</i>	<i>Příklady možných položek dotazníků (uveďte nejméně dva)</i>
<p>(1) = vyšší / nové / neúměrné nároky na práci učitele, přičemž učitel není pro tyto činnosti zpravidla kvalifikačně vybaven (inkluze, ŠVP, projekty aj.). Samotný nárůst práce souvisí se zátěží, nemusí být nikoliv „dilematický“. Dilema je ale možné spatřovat v tom, že učitel není pro tyto činnosti profesně kvalifikován.</p>		<p><i>Vzor / příklad: Vyžadovaná pomoc problémovým žákům ve třídě omezuje kvalitu mých profesních činností.</i></p>
<p>(2) = jde o konfliktní / profesně morální dilematická témata problematizujícího se vztahu školy a rodiny, který se v souvislosti s postmoderním tlakem bezesporu mění.</p>		<p><i>Vzor / příklad: Rodiče mých žáků mají snahu zasahovat do mého vzdělávacího konceptu.</i></p>

<p>(3A) = konflikt / morální dilema uvnitř učitelského sboru, kolegiální konflikt, konflikt pojetí výuky, práce s žáky atd. Patří sem samozřejmě mj. i tradiční a specifický konflikt staré a mladé generace; kvalifikovaných a nekvalifikovaných apod.</p>		<p><i>Vzor / příklad: Mezi mými kolegy ve sboru jsou učitelé, kteří se nechovají korektně k žákům.</i></p>
<p>(3B) = konflikt / dilema kde je zdroj mimo učitelský sbor a vedení školy; profesně kolegiální konflikt zasahující do profesních kompetencí učitele s jiným pedagogickým pracovníkem (vychovatel, asistent, speciální pedagog) nebo nepedagogickým pracovníkem školy (školník, uklízečka ...)</p>		<p><i>Vzor / příklad: S nekvalifikovanými přístupmi a metodami asistenta nejsem spokojen.</i></p>
<p>(4) = konflikt s vedením školy, s jeho výchovným konceptem, s nečinností, chybným / neschopným rozhodováním, se</p>		<p><i>Vzor / příklad: Vedení školy v některých případech neakceptuje a neguje odborná rozhodnutí učitelů.</i></p>

<p>zásahy které mohou být v souladu s tlakem a požadavky zřizovatele, ale nikoliv s podstatou výchovy a vzdělávání a se smyslem práce školy a učitelů atd.</p>		
<p>(5) = konflikt mezi možnostmi práce školy a společností / společenským očekáváním, změnami legislativy aj. Zde se nejspíš nejvíce uplatňuje postmoderní a neoliberální proměny současného učitele v tlaku na jeho práci.</p>		<p><i>Vzor / příklad: Realizované projekty ve škole mě omezují v kvalitním vykonávání mé učitelské práce.</i></p>

Vážená paní učitelko, vážený pane učiteli.

Tento dotazník je sestaven z morálně dilematických situací. Ptá se Vás na dvě věci.

1. Jak často se s touto situací setkáváte (Frekvence) – vyjádřeno pomocí čísel, kdy 0 znamená - nikdy jsem se s touto situací nesetkal/a, 1 - zřídka, 2 - občas, 3 - často až 4 – s touto situací se setkávám velice často.

2. Jak Vás tato situace psychicky zatěžuje, vyvádí z míry, vadí Vám (Míra narušení) – kdy opět vybíráte číslo, které odpovídá míře zásahu. 0 - situace mi vůbec nevadí až 4 – tato situace mi velice vadí. Prosím, i přesto, že jste se s touto situací nikdy nesetkal/a, vyplňte, prosím Míru narušení. Představte si, jak by Vám bylo, kdybyste tuto situaci zažil/a a jak byste ji prožíval/a. Pokud byste si takovou situaci neuměl/a představit, zaškrtněte N.

Toto je pilotní verze, která se bude ještě upravovat, budu Vám moc vděčná za jakékoliv připomínky, na které je místo na konci dotazníku (srozumitelnost otázek, doplnění o situace, se kterými jste se setkal/a,)!

Děkuji!

Vážená paní učitelko, vážený pane učiteli.

Tento dotazník zjišťuje **morální distres** u učitelů. Morální distres vzniká v morálně dilematických situacích, kdy učitel ví, co by měl správně udělat, ale vnější vlivy (okolí) mu neumožňují jednat podle jeho přesvědčení. Dotazník je složen ze situací, se kterými se učitelé ve své práci mohou setkat. Prosím představte si, že jste danou situaci prožili a neudělali jste žádné kroky, abyste ji změnili.

Tyto situace si, prosím, představte a zamyslete se nad tím, jak se v nich cítíte

Dotazník popisuje situace, se kterými se učitelé ve škole běžně setkávají. U každé situace prosím o odpověď na 3 otázky:

1. Jak často se s touto situací setkáváte (**Frekvence**) – vyjádřeno pomocí čísel, kdy 0 znamená - nikdy jsem se s touto situací nesetkal/a, 1 - zřídka, 2 - občas, 3 - často až 4 – s touto situací se setkávám velice často.
2. Jak Vás tato situace psychicky zatěžuje, vyvádí z míry, vadí Vám (**Míra narušení**) – kdy opět vybíráte číslo, které odpovídá míře zásahu. 0 - situace mi vůbec nevadí až 4 – tato situace mi velice vadí. Prosím, i přesto, že jste se s touto situací nikdy nesetkal/a, vyplňte, prosím Míru narušení. Představte si, jak by Vám bylo, kdybyste tuto situaci zažil/a a jak byste ji prožíval/a. Pokud byste si takovou situaci neuměl/a představit, zaškrtněte N.
3. Zda pro Vás předložená situace **představuje morální dilema**. I když pro Vás popisované situace mohou být nepříjemné, nutně pro Vás nemusejí představovat morální dilema, tedy pocít, že jste okolnostmi nuceni jednat v rozporu se svým přesvědčením. Pokud situaci vnímáte jako morální dilema, označte ji v tomto sloupci křížkem.

Děkuji!

Příloha 5 – Tabulka seřazena podle odpovědí v oblasti Frekvence

Číslo otázky	Průměrná hodnota frekvence	Znění otázky	Hodnota morálního dilematu	Počet učitelů pro MD
13	2,05	Vyplňování velkého množství „papírů“ k šablonám a projektům mne odvádí od mé přímé pedagogické práce.	0,24	74
20	1,80	Neúnosná míra administrativních úkonů, které musím provádět, je na úkor mé přímé pedagogické práce.	0,19	59
1	1,71	Během doučování, které bylo žákovi přiděleno, zastávám práci jeho rodiče, který s žákem nepracuje doma.	0,21	63
12	1,60	Žáka musím omluvit, pokud má omluvenku od rodiče, i přesto že vím, že nebyl nemocný a rodič ho „kryje“.	0,46	139
9	1,57	Musím pracovat s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami i přesto, že to neodpovídá mým profesním kompetencím	0,17	51
11	1,51	Vím, že někteří kolegové mají předsudky vůči některým žákům.	0,26	79
26	1,49	V některých zásadách vzdělávací politiky do práce učitele shledávám konflikt se svým přesvědčením.	0,23	71
6	1,49	Vypracovávám IVP pro žáka, i když tato činnost neodpovídá učitelské kvalifikaci.	0,14	43
42	1,48	Jsem nucena spolupracovat s rodiči, kteří se nezajímají o své dítě.	0,29	88
23	1,39	I přes značnou časovou zátěž učitelské práce	0,13	39

		jsem nucena vypracovávat IVP.		
63	1,39	Nemohu zasahovat do chování rodičů k dítěti, i když vím, že má špatné postupy.	0,28	85
47	1,33	Poradny mi nedávají adekvátní rady k práci s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, tudíž nevím, jak s žákem adekvátně pracovat.	0,13	40
4	1,28	Kolega/yně nejednal/a adekvátně při řešení situace.	0,30	92
2	1,28	Požadovaná účast na akcích školy omezuje čas přípravy na mou výuku.	0,07	24
62	1,26	Vyučuji žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, ale nemám jistotu, jestli používám správné metody a postupy při práci.	0,15	45
54	1,23	Musím spolupracovat s rodiči, i když je jejich výchova v konfliktu s mým odborným přesvědčením.	0,22	68
27	1,20	Žáci mluvili o špatném přístupu mého kolegy.	0,22	68
8	1,18	Někteří rodiče vypracovávají domácí úkoly za své děti a očekávají ode mne kladné hodnocení žáka.	0,25	77
46	1,13	Obtížně pracuji s žákem, jehož rodiče nepřijímají mé odměny a tresty pro své dítě.	0,18	56
28	1,11	Obtížně pracuji s žákem, jehož rodiče neakceptují rozsah domácích úkolů pro své dítě.	0,13	40
30	1,05	Musím se zapojovat do projektů, i když vím, že mě odvádějí od mé přímé pedagogické práce.	0,10	32
61	1,02	Žáci se chovali špatně k mému kolegovi.	0,25	76

14	0,99	Vím, že mezi mými kolegy ve sboru jsou učitelé, kteří se nechovají korektně k žákům.	0,28	84
7	0,99	Žáci se posmívali mému kolegovi.	0,28	84
31	0,95	Žáci přede mnou pomlouvali mého kolegu.	0,24	73
40	0,95	Zprávy z poradny nezohledňují informace, které jsem poradně dala.	0,13	40
17	0,91	Musím absolvovat školení, která shledávám nepřínosnými, i když vím, že mě odvádějí od mé přímé pedagogické práce.	0,13	39
38	0,91	Výkon mé práce ovlivňují neadekvátní stížnosti rodičů žáků.	0,22	67
10	0,90	Pro vypracování IVP nemám dostatek informací	0,14	43
52	0,90	Musím se zapojovat do projektů, přestože jejich praktické využití je minimální.	0,14	44
25	0,87	Vím, že někteří kolegové nevěnují dostatečnou pozornost žákům s problémy.	0,10	31
21	0,82	Vím, že někteří kolegové nevěnují dostatečnou pozornost nadaným žákům.	0,08	26
65	0,82	Vím, že někteří kolegové dávají svým chováním žákům špatný příklad.	0,18	53
55	0,81	Ředitel přijímá žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, se kterými učitel neumí pracovat.	0,13	41
56	0,80	Musím se účastnit školení, o kterých si myslím, že nejsou kvalitní.	0,11	35
37	0,77	Při informování OSPODu mám obavy, zda žákovi více neuškodím.	0,22	66

64	0,75	Některá rozhodnutí vedení školy, která ovlivňují mou práci, jsou v rozporu s mým přesvědčením.	0,19	57
3	0,73	S kolegou/yní máme odlišný názor na výběr učebnic stejného předmětu a já se přizpůsobuji jejím požadavkům v rozporu se svým přesvědčením.	0,13	40
45	0,71	Vedení školy vyžaduje, abych vyučoval/a předměty, na které nemám aprobaci.	0,08	27
16	0,69	Při trestání a odměňování žáků mě ovlivňují reakce jejich rodičů na mou práci.	0,17	51
36	0,68	Vedení školy nestojí při konfliktních situacích za svými učiteli.	0,27	82
18	0,68	Nevím, jak řešit školní akci (výlet, zájezd, exkurzi) s žákem ze sociálně slabého prostředí, jehož rodiče na ni nemají peníze.	0,14	42
43	0,66	Vedení školy převádí nadměrné manažerské povinnosti na učitele.	0,10	30
34	0,63	Vím, že můj kolega v práci neplní své pracovní povinnosti a poškozují tím žáky.	0,25	76
41	0,63	Vedení školy podléhá nesmyslným požadavkům rodičů, které pak musím plnit.	0,17	52
49	0,63	Kolega/yně požadoval/a řešení situace tak, jak bylo v rozporu s mým přesvědčením.	0,24	74
58	0,58	Rodiče mých žáků mě nutí svými požadavky ustupovat od mých principů práce.	0,19	61
24	0,58	Vedení školy v některých případech neumožňuje učitelům projevit svůj názor.	0,17	55
51	0,49	Obtížně se mi pracuje s žákem, jehož rodiče	0,20	62

		mi zakazují, abych vychovával/a jejich děti.		
50	0,47	Musím spolupracovat s asistentem pedagoga, i přestože vím, že nepracuje dobře s žáky.	0,17	51
48	0,45	Nevím, zda mám pořádat školní akci (výlet, divadlo, exkurze,...), když mám ve třídě žáka, jehož rodiče na to nemají peníze.	0,11	35
32	0,45	Při hodnocení žáků mě ovlivňují reakce jejich rodičů.	0,16	48
5	0,42	Vedení školy rozhoduje o kázeňských postizích mých žáků bez ohledu na můj názor.	0,22	68
19	0,41	S kolegou/yní máme odlišný názor na vyučování stejného předmětu a já se přizpůsobuji jejím/jeho požadavkům v rozporu se svým přesvědčením.	0,18	54
35	0,39	Mou práci ovlivňují obavy z negativního hodnocení žáka, který je dítětem mého kolegy/ně.	0,13	39
53	0,38	Vedení školy odmítá nechat propadnout žáky, kteří by podle mě propadnout měli, aby si veřejnost nemyslela, že škola vyučuje špatně.	0,20	62
57	0,35	Vedení školy přijímá nekvalitní vyučující z důvodu známosti.	0,18	55
60	0,31	S kolegou/yní máme odlišný názor na známkování stejného předmětu a já se přizpůsobuji jejím požadavkům v rozporu se svým přesvědčením.	0,17	51
15	0,28	Vedení školy po mně požaduje změnu známky u některých žáků, i když vím, že tomu známka neodpovídá.	0,33	100

29	0,25	Vedení školy na mne vytváří nepřiměřený tlak při hodnocení žáků, kterému se musím podvolit.	0,21	63
22	0,23	Mou práci ovlivňují obavy z negativního hodnocení žáka, jehož rodič je sponzorem školy.	0,13	41
33	0,23	Vedení školy vyžaduje, abych vyučovala metodou, která mi nevyhovuje.	0,11	35
39	0,18	Vedení školy rozhoduje o hodnocení mých žáků bez ohledu na můj názor.	0,14	44
44	0,17	Vedení školy neřeší problém šikany u žáků, i když o něm bylo informováno.	0,18	56
59	0,11	Musím vyučovat kroužky, které neodpovídají mým pracovním kompetencím.	0,06	20

Příloha 6 – Tabulka seřazena podle odpovědí v oblasti Míry narušení

Číslo otázky	Průměrná hodnota míry narušení	Znění otázky	Hodnota morálního dilematu	Počet učitelů pro MD
13	2,53	Vyplňování velkého množství „papírů“ k šablonám a projektům mne odvádí od mé přímé pedagogické práce.	0,24	74
12	2,43	Žáka musím omluvit, pokud má omluvenku od rodiče, i přesto že vím, že nebyl nemocný a rodič ho „kryje“.	0,46	139
42	2,40	Jsem nucena spolupracovat s rodiči, kteří se nezajímají o své dítě.	0,29	88
20	2,30	Neúnosná míra administrativních úkonů, které musím provádět, je na úkor mé přímé pedagogické práce.	0,19	59
61	2,22	Žáci se chovali špatně k mému kolegovi.	0,25	76
7	2,18	Žáci se posmívali mému kolegovi.	0,27	84
26	2,11	V některých zásadách vzdělávací politiky do práce učitele shledávám konflikt se svým přesvědčením.	0,23	71
63	2,10	Nemohu zasahovat do chování rodičů k dítěti, i když vím, že má špatné postupy.	0,28	85
54	2,03	Musím spolupracovat s rodiči, i když je jejich výchova v konfliktu s mým odborným přesvědčením.	0,22	68
38	1,99	Výkon mé práce ovlivňují neadekvátní stížnosti rodičů žáků.	0,22	67
8	1,99	Někteří rodiče vypracovávají domácí úkoly za své děti a očekávají ode mne kladné hodnocení žáka.	0,25	77
14	1,96	Vím, že mezi mými kolegy ve sboru jsou učitelé, kteří se nechovají korektně k žákům.	0,28	84
36	1,94	Vedení školy nestojí při konfliktních situacích za svými učiteli.	0,27	82

46	1,91	Obtížně pracuji s žákem, jehož rodiče nepřijímají mé odměny a tresty pro své dítě.	0,18	56
47	1,90	Poradny mi nedávají adekvátní rady k práci s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, tudíž nevím, jak s žákem adekvátně pracovat.	0,13	40
11	1,90	Vím, že někteří kolegové mají předsudky vůči některým žákům.	0,26	79
4	1,88	Kolega/yně nejednal/a adekvátně při řešení situace.	0,30	92
1	1,88	Během doučování, které bylo žákovi přiděleno, zastávám práci jeho rodiče, který s žákem nepracuje doma.	0,21	63
31	1,82	Žáci přede mnou pomlouvali mého kolegu.	0,24	73
23	1,81	I přes značnou časovou zátěž učitelské práce jsem nucena vypracovávat IVP.	0,13	39
62	1,80	Vyučuji žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, ale nemám jistotu, jestli používám správné metody a postupy při práci.	0,15	45
40	1,78	Zprávy z poradny nezohledňují informace, které jsem poradně dala.	0,13	40
58	1,76	Rodiče mých žáků mě nutí svými požadavky ustupovat od mých principů práce.	0,19	61
9	1,76	Musím pracovat s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami i přesto, že to neodpovídá mým profesním kompetencím	0,17	51
28	1,75	Obtížně pracuji s žákem, jehož rodiče neakceptují rozsah domácích úkolů pro své dítě.	0,13	40
27	1,75	Žáci mluvili o špatném přístupu mého kolegy.	0,22	68
6	1,74	Vypracovávám IVP pro žáka, i když tato činnost neodpovídá učitelské kvalifikaci.	0,14	43

65	1,72	Vím, že někteří kolegové dávají svým chováním žákům špatný příklad.	0,18	53
41	1,70	Vedení školy podléhá nesmyslným požadavkům rodičů, které pak musím plnit.	0,17	52
64	1,70	Některá rozhodnutí vedení školy, která ovlivňují mou práci, jsou v rozporu s mým přesvědčením.	0,19	57
49	1,69	Kolega/yně požadoval/a řešení situace tak, jak bylo v rozporu s mým přesvědčením.	0,24	74
52	1,68	Musím se zapojovat do projektů, přestože jejich praktické využití je minimální.	0,14	44
10	1,68	Pro vypracování IVP nemám dostatek informací.	0,14	44
34	1,64	Vím, že můj kolega v práci neplní své pracovní povinnosti a poškozují tím žáky.	0,25	76
15	1,64	Vedení školy po mně požaduje změnu známky u některých žáků, i když vím, že tomu známka neodpovídá.	0,33	100
51	1,63	Obtížně se mi pracuje s žákem, jehož rodiče mi zakazují, abych vychovával/a jejich děti.	0,20	62
55	1,61	Ředitel přijímá žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, se kterými učitel neumí pracovat.	0,13	41
56	1,61	Musím se účastnit školení, o kterých si myslím, že nejsou kvalitní.	0,11	35
17	1,60	Musím absolvovat školení, která shledávám nepřínosnými, i když vím, že mě odvádějí od mé přímé pedagogické práce.	0,13	40
24	1,58	Vedení školy v některých případech neumožňuje učitelům projevit svůj názor.	0,17	55
30	1,57	Musím se zapojovat do projektů, i když vím, že mě odvádějí od mé přímé pedagogické práce.	0,10	32

37	1,56	Při informování OSPODu mám obavy, zda žákovi více neuškodím.	0,22	66
44	1,55	Vedení školy neřeší problém šikany u žáků, i když o něm bylo informováno.	0,18	56
39	1,54	Vedení školy rozhoduje o hodnocení mých žáků bez ohledu na můj názor.	0,14	44
25	1,53	Vím, že někteří kolegové nevěnují dostatečnou pozornost žákům s problémy.	0,10	31
50	1,52	Musím spolupracovat s asistentem pedagoga, i přestože vím, že nepracuje dobře s žáky.	0,17	51
53	1,51	Vedení školy odmítá nechat propadnout žáky, kteří by podle mě propadnout měli, aby si veřejnost nemyslela, že škola vyučuje špatně.	0,20	62
16	1,50	Při trestání a odměňování žáků mě ovlivňují reakce jejich rodičů na mou práci.	0,17	51
43	1,49	Vedení školy převádí nadměrné manažerské povinnosti na učitele.	0,10	30
5	1,48	Vedení školy rozhoduje o kázeňských postizích mých žáků bez ohledu na můj názor.	0,22	68
29	1,44	Vedení školy na mne vytváří nepřiměřený tlak při hodnocení žáků, kterému se musím podvolit.	0,21	63
60	1,43	S kolegou/yní máme odlišný názor na známkování stejného předmětu a já se přizpůsobuji jejím požadavkům v rozporu se svým přesvědčením.	0,17	51
57	1,38	Vedení školy přijímá nekvalitní vyučující z důvodu známosti.	0,18	55
33	1,34	Vedení školy vyžaduje, abych vyučovala metodou, která mi nevyhovuje.	0,11	35
32	1,32	Při hodnocení žáků mě ovlivňují reakce jejich rodičů.	0,16	48

45	1,30	Vedení školy vyžaduje, abych vyučoval/a předměty, na které nemám aprobaci.	0,08	27
19	1,29	S kolegou/yní máme odlišný názor na vyučování stejného předmětu a já se přizpůsobuji jejím/jeho požadavkům v rozporu se svým přesvědčením.	0,18	54
2	1,26	Požadovaná účast na akcích školy omezuje čas přípravy na mou výuku.	0,07	24
18	1,24	Nevím, jak řešit školní akci (výlet, zájezd, exkurzi) s žákem ze sociálně slabého prostředí, jehož rodiče na ni nemají peníze.	0,14	42
21	1,19	Vím, že někteří kolegové nevěnují dostatečnou pozornost nadaným žákům.	0,08	26
3	1,14	S kolegou/yní máme odlišný názor na výběr učebnic stejného předmětu a já se přizpůsobuji jejím požadavkům v rozporu se svým přesvědčením.	0,13	40
22	1,11	Mou práci ovlivňují obavy z negativního hodnocení žáka, jehož rodič je sponzorem školy.	0,13	41
35	1,10	Mou práci ovlivňují obavy z negativního hodnocení žáka, který je dítětem mého kolegy/ně.	0,13	39
48	1,06	Nevím, zda mám pořádat školní akci (výlet, divadlo, exkurze,...), když mám ve třídě žáka, jehož rodiče na to nemají peníze.	0,11	35
59	1,02	Musím vyučovat kroužky, které neodpovídají mým pracovním kompetencím.	0,06	62

Příloha 7 – Tabulka seřazena podle odpovědí v oblasti Morálního dilematu

č. otázky	počet odpovědí	Znění otázky	FREKVENCE	MÍRA NARUŠENÍ
12	139	Žáka musím omluvit, pokud má omluvenku od rodiče, i přesto že vím, že nebyl nemocný a rodič ho „kryje“.	1,60	2,43
15	100	Vedení školy po mně požaduje změnu známky u některých žáků, i když vím, že tomu známka neodpovídá.	0,28	1,64
4	92	Kolega/yně nejednal/a adekvátně při řešení situace.	1,28	1,88
42	88	Jsem nucena spolupracovat s rodiči, kteří se nezajímají o své dítě.	1,48	2,40
63	85	Nemohu zasahovat do chování rodičů k dítěti, i když vím, že má špatné postupy.	1,39	2,10
14	84	Vím, že mezi mými kolegy ve sboru jsou učitelé, kteří se nechovají korektně k žákům.	0,99	1,96
7	84	Žáci se posmívali mému kolegovi.	0,99	2,18
36	82	Vedení školy nestojí při konfliktních situacích za svými učiteli.	0,68	1,94
11	79	Vím, že někteří kolegové mají předsudky vůči některým žákům.	1,51	1,90
8	77	Někteří rodiče vypracovávají domácí úkoly za své děti a očekávají ode mne kladné hodnocení žáka.	1,18	1,99
34	76	Vím, že můj kolega v práci neplní své pracovní povinnosti a poškozují tým	0,63	1,64

		žáky.		
61	76	Žáci se chovali špatně k mému kolegovi.	1,02	2,22
49	74	Kolega/yně požadoval/a řešení situace tak, jak bylo v rozporu s mým přesvědčením.	0,63	1,69
13	74	Vyplňování velkého množství „papírů“ k šablonám a projektům mne odvádí od mé přímé pedagogické práce.	2,05	2,53
31	73	Žáci přede mnou pomlouvali mého kolegu.	0,95	1,82
26	71	V některých zásazích vzdělávací politiky do práce učitele shledávám konflikt se svým přesvědčením.	1,49	2,11
27	68	Žáci mluvili o špatném přístupu mého kolegy.	1,20	1,75
54	68	Musím spolupracovat s rodiči, i když je jejich výchova v konfliktu s mým odborným přesvědčením.	1,23	2,03
5	68	Vedení školy rozhoduje o kázeňských postizích mých žáků bez ohledu na můj názor.	0,42	1,48
38	67	Výkon mé práce ovlivňují neadekvátní stížnosti rodičů žáků.	0,91	1,99
37	66	Při informování OSPODu mám obavy, zda žákovi více neuškodím.	0,77	1,56
1	63	Během doučování, které bylo žákovi přiděleno, zastávám práci jeho rodiče, který s žákem nepracuje doma.	1,71	1,88
29	63	Vedení školy na mne vytváří	0,25	1,44

		nepřiměřený tlak při hodnocení žáků, kterému se musím podvolit.		
51	62	Obtížně se mi pracuje s žákem, jehož rodiče mi zakazují, abych vychovával/a jejich děti.	0,49	1,63
53	62	Vedení školy odmítá nechat propadnout žáky, kteří by podle mě propadnout měli, aby si veřejnost nemyslela, že škola vyučuje špatně.	0,38	1,51
58	61	Rodiče mých žáků mě nutí svými požadavky ustupovat od mých principů práce.	0,58	1,76
20	59	Neúnosná míra administrativních úkonů, které musím provádět, je na úkor mé přímé pedagogické práce.	1,80	2,30
64	57	Některá rozhodnutí vedení školy, která ovlivňují mou práci, jsou v rozporu s mým přesvědčením.	0,75	1,70
46	56	Obtížně pracuji s žákem, jehož rodiče nepřijímají mé odměny a tresty pro své dítě.	1,13	1,91
44	56	Vedení školy neřeší problém šikany u žáků, i když o něm bylo informováno.	0,17	1,55
24	55	Vedení školy v některých případech neumožňuje učitelům projevit svůj názor.	0,58	1,58
57	55	Vedení školy přijímá nekvalitní vyučující z důvodu známosti.	0,35	1,38
19	54	S kolegou/yní máme odlišný názor na vyučování stejného předmětu a já se	0,41	1,29

		přizpůsobuji jejím/jeho požadavkům v rozporu se svým přesvědčením.		
65	53	Vím, že někteří kolegové dávají svým chováním žákům špatný příklad.	0,82	1,72
41	52	Vedení školy podléhá nesmyslným požadavkům rodičů, které pak musím plnit.	0,63	1,70
60	51	S kolegou/yní máme odlišný názor na známkování stejného předmětu a já se přizpůsobuji jejím požadavkům v rozporu se svým přesvědčením.	0,31	1,43
16	51	Při trestání a odměňování žáků mě ovlivňují reakce jejich rodičů na mou práci.	0,69	1,50
9	51	Musím pracovat s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami i přesto, že to neodpovídá mým profesním kompetencím	1,57	1,76
50	51	Musím spolupracovat s asistentem pedagoga, i přestože vím, že nepracuje dobře s žáky.	0,47	1,52
32	48	Při hodnocení žáků mě ovlivňují reakce jejich rodičů.	0,45	1,32
62	45	Vyučuji žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, ale nemám jistotu, jestli používám správné metody a postupy při práci.	1,26	1,80
39	44	Vedení školy rozhoduje o hodnocení mých žáků bez ohledu na můj názor.	0,18	1,54
52	44	Musím se zapojovat do projektů,	0,90	1,68

		přestože jejich praktické využití je minimální.		
6	43	Vypracovávám IVP pro žáka, i když tato činnost neodpovídá učitelské kvalifikaci.	1,49	1,74
10	43	Pro vypracování IVP nemám dostatek informací.	0,90	1,68
18	42	Nevím, jak řešit školní akci (výlet, zájezd, exkurzi) s žákem ze sociálně slabého prostředí, jehož rodiče na ni nemají peníze.	0,68	1,24
22	41	Mou práci ovlivňují obavy z negativního hodnocení žáka, jehož rodič je sponzorem školy.	0,23	1,11
55	41	Ředitel přijímá žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, se kterými učitel neumí pracovat.	0,81	1,61
3	40	S kolegou/yní máme odlišný názor na výběr učebnic stejného předmětu a já se přizpůsobuji jejím požadavkům v rozporu se svým přesvědčením.	0,73	1,14
28	40	Obtížně pracuji s žákem, jehož rodiče neakceptují rozsah domácích úkolů pro své dítě.	1,11	1,75
40	40	Zprávy z poradny nezohledňují informace, které jsem poradně dala.	0,95	1,78
47	40	Poradny mi nedávají adekvátní rady k práci s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, tudíž nevím, jak s žákem adekvátně pracovat.	1,33	1,90

35	39	Mou práci ovlivňují obavy z negativního hodnocení žáka, který je dítětem mého kolegy/ně.	0,39	1,10
17	39	Musím absolvovat školení, která shledávám nepřínosnými, i když vím, že mě odvádějí od mé přímé pedagogické práce.	0,91	1,60
23	39	I přes značnou časovou zátěž učitelské práce jsem nucena vypracovávat IVP.	1,39	1,81
48	35	Nevím, zda mám pořádat školní akci (výlet, divadlo, exkurze,...), když mám ve třídě žáka, jehož rodiče na to nemají peníze.	0,45	1,06
33	35	Vedení školy vyžaduje, abych vyučovala metodou, která mi nevyhovuje.	0,23	1,34
56	35	Musím se účastnit školení, o kterých si myslím, že nejsou kvalitní.	0,80	1,61
30	32	Musím se zapojovat do projektů, i když vím, že mě odvádějí od mé přímé pedagogické práce.	1,05	1,57
25	31	Vím, že někteří kolegové nevěnují dostatečnou pozornost žákům s problémy.	0,87	1,53
43	30	Vedení školy převádí nadměrné manažerské povinnosti na učitele.	0,66	1,49
45	27	Vedení školy vyžaduje, abych vyučoval/a předměty, na které nemám aprobaci.	0,71	1,30

21	26	Vím, že někteří kolegové nevěnují dostatečnou pozornost nadaným žákům.	0,82	1,19
2	24	Požadovaná účast na akcích školy omezuje čas přípravy na mou výuku.	1,28	1,26
59	20	Musím vyučovat kroužky, které neodpovídají mým pracovním kompetencím.	0,11	1,02

Příloha 8 – Tabulka všech hodnot

Číslo otázky	Průměrná hodnota míry narušení	Průměrná hodnota frekvence	Počet učitelů pro MD	Hodnota morálního dilematu	Znění otázky
13	2,53	2,05	74	0,24	Vyplňování velkého množství „papírů“ k šablonám a projektům

					mne odvádí od mé přímé pedagogické práce.
12	2,43	1,60	139	0,46	Žáka musím omluvit, pokud má omluvenku od rodiče, i přesto že vím, že nebyl nemocný a rodič ho „kryje“.
42	2,40	1,48	88	0,29	Jsem nucena spolupracovat s rodiči, kteří se nezajímají o své dítě.
20	2,30	1,80	59	0,19	Neúnosná míra administrativních úkonů, které musím provádět, je na úkor mé přímé pedagogické práce.
61	2,22	1,02	76	0,25	Žáci se chovali špatně k mému kolegovi.
7	2,18	0,99	84	0,27	Žáci se posmívali mému kolegovi.
26	2,11	1,49	71	0,23	V některých zásazích vzdělávací politiky do práce učitele shledávám konflikt se svým přesvědčením.
63	2,10	1,39	85	0,28	Nemohu zasahovat do chování rodičů k dítěti, i když vím, že má špatné postupy.
54	2,03	1,23	68	0,22	Musím spolupracovat s rodiči, i když je jejich výchova v konfliktu s mým odborným přesvědčením.
38	1,99	0,91	67	0,22	Výkon mé práce ovlivňují neadekvátní stížnosti rodičů žáků.
8	1,99	1,18	77	0,25	Někteří rodiče vypracovávají

					domácí úkoly za své děti a očekávají ode mne kladné hodnocení žáka.
14	1,96	0,99	84	0,28	Vím, že mezi mými kolegy ve sboru jsou učitelé, kteří se nechovají korektně k žákům.
36	1,94	0,68	82	0,27	Vedení školy nestojí při konfliktních situacích za svými učiteli.
46	1,91	1,13	56	0,18	Obtížně pracuji s žákem, jehož rodiče nepřijímají mé odměny a tresty pro své dítě.
47	1,90	1,33	40	0,13	Poradny mi nedávají adekvátní rady k práci s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, tudíž nevím, jak s žákem adekvátně pracovat.
11	1,90	1,51	79	0,26	Vím, že někteří kolegové mají předsudky vůči některým žákům.
4	1,88	1,28	92	0,30	Kolega/yně nejednal/a adekvátně při řešení situace.
1	1,88	1,71	63	0,21	Během doučování, které bylo žákovi přiděleno, zastávám práci jeho rodiče, který s žákem nepracuje doma.
31	1,82	0,95	73	0,24	Žáci přede mnou pomlouvali mého kolegu.
23	1,81	1,39	39	0,13	I přes značnou časovou zátěž učitelské práce jsem nucena vypracovávat IVP.

62	1,80	1,26	45	0,15	Vyučuji žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, ale nemám jistotu, jestli používám správné metody a postupy při práci.
40	1,78	0,95	40	0,13	Zprávy z poradny nezohledňují informace, které jsem poradně dala.
58	1,76	0,58	61	0,19	Rodiče mých žáků mě nutí svými požadavky ustupovat od mých principů práce.
9	1,76	1,57	51	0,17	Musím pracovat s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami i přesto, že to neodpovídá mým profesním kompetencím
28	1,75	1,11	40	0,13	Obtížně pracuji s žákem, jehož rodiče neakceptují rozsah domácích úkolů pro své dítě.
27	1,75	1,20	68	0,22	Žáci mluvili o špatném přístupu mého kolegy.
6	1,74	1,49	43	0,14	Vypracovávám IVP pro žáka, i když tato činnost neodpovídá učitelské kvalifikaci.
65	1,72	0,82	53	0,18	Vím, že někteří kolegové dávají svým chováním žákům špatný příklad.
41	1,70	0,63	52	0,17	Vedení školy podléhá nesmyslným požadavkům rodičů, které pak musím plnit.
64	1,70	0,75	57	0,19	Některá rozhodnutí vedení školy,

					kteřá ovlivňují mou práci, jsou v rozporu s mým přesvědčením.
49	1,69	0,63	74	0,24	Kolega/yně požadoval/a řešení situace tak, jak bylo v rozporu s mým přesvědčením.
52	1,68	0,90	44	0,14	Musím se zapojovat do projektů, přestože jejich praktické využití je minimální.
10	1,68	0,90	44	0,14	Pro vypracování IVP nemám dostatek informací.
34	1,64	0,63	76	0,25	Vím, že můj kolega v práci neplní své pracovní povinnosti a poškozuj e tím žáky.
15	1,64	0,28	100	0,33	Vedení školy po mně požaduje změnu známky u některých žáků, i když vím, že tomu známka neodpovídá.
51	1,63	0,49	62	0,20	Obtížně se mi pracuje s žákem, jehož rodiče mi zakazují, abych vychovával/a jejich děti.
55	1,61	0,81	41	0,13	Ředitel přijímá žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, se kterými učitel neumí pracovat.
56	1,61	0,80	35	0,11	Musím se účastnit školení, o kterých si myslím, že nejsou kvalitní.
17	1,60	0,91	40	0,13	Musím absolvovat školení, která shledávám nepřínosnými, i když vím, že mě odvádějí od mé přímé

					pedagogické práce.
24	1,58	0,58	55	0,17	Vedení školy v některých případech neumožňuje učitelům projevit svůj názor.
30	1,57	1,05	32	0,10	Musím se zapojovat do projektů, i když vím, že mě odvádějí od mé přímé pedagogické práce.
37	1,56	0,77	66	0,22	Při informování OSPODu mám obavy, zda žákovi více neuškodím.
44	1,55	0,17	56	0,18	Vedení školy neřeší problém šikany u žáků, i když o něm bylo informováno.
39	1,54	0,18	44	0,14	Vedení školy rozhoduje o hodnocení mých žáků bez ohledu na můj názor.
25	1,53	0,87	31	0,10	Vím, že někteří kolegové nevěnují dostatečnou pozornost žákům s problémy.
50	1,52	0,47	51	0,17	Musím spolupracovat s asistentem pedagoga, i přestože vím, že nepracuje dobře s žáky.
53	1,51	0,38	62	0,20	Vedení školy odmítá nechat propadnout žáky, kteří by podle mě propadnout měli, aby si veřejnost nemyslela, že škola vyučuje špatně.
16	1,50	0,69	51	0,17	Při trestání a odměňování žáků mě ovlivňují reakce jejich rodičů na mou práci.

43	1,49	0,66	30	0,10	Vedení školy převádí nadměrné manažerské povinnosti na učitele.
5	1,48	0,42	68	0,22	Vedení školy rozhoduje o kázeňských postizích mých žáků bez ohledu na můj názor.
29	1,44	0,25	63	0,21	Vedení školy na mne vytváří nepřiměřený tlak při hodnocení žáků, kterému se musím podvolit.
60	1,43	0,31	51	0,17	S kolegou/yní máme odlišný názor na známkování stejného předmětu a já se přizpůsobuji jejím požadavkům v rozporu se svým přesvědčením.
57	1,38	0,35	55	0,18	Vedení školy přijímá nekvalitní vyučující z důvodu známosti.
33	1,34	0,23	35	0,11	Vedení školy vyžaduje, abych vyučovala metodou, která mi nevyhovuje.
32	1,32	0,45	48	0,16	Při hodnocení žáků mě ovlivňují reakce jejich rodičů.
45	1,30	0,71	27	0,08	Vedení školy vyžaduje, abych vyučoval/a předměty, na které nemám aprobaci.
19	1,29	0,41	54	0,18	S kolegou/yní máme odlišný názor na vyučování stejného předmětu a já se přizpůsobuji jejím/jeho požadavkům v rozporu se svým přesvědčením.
2	1,26	1,28	24	0,07	Požadovaná účast na akcích školy omezuje čas přípravy na mou

					výuku.
18	1,24	0,68	42	0,14	Nevím, jak řešit školní akci (výlet, zájezd, exkurzi) s žákem ze sociálně slabého prostředí, jehož rodiče na ni nemají peníze.
21	1,19	0,82	26	0,08	Vím, že někteří kolegové nevěnují dostatečnou pozornost nadaným žákům.
3	1,14	0,73	40	0,13	S kolegou/yní máme odlišný názor na výběr učebnic stejného předmětu a já se přizpůsobuji jejím požadavkům v rozporu se svým přesvědčením.
22	1,11	0,23	41	0,13	Mou práci ovlivňují obavy z negativního hodnocení žáka, jehož rodič je sponzorem školy.
35	1,10	0,39	39	0,13	Mou práci ovlivňují obavy z negativního hodnocení žáka, který je dítětem mého kolegy/ně.
48	1,06	0,45	35	0,11	Nevím, zda mám pořádat školní akci (výlet, divadlo, exkurze,...), když mám ve třídě žáka, jehož rodiče na to nemají peníze.
59	1,02	0,11	62	0,06	Musím vyučovat kroužky, které neodpovídají mým pracovním kompetencím.